

Preek over Handelingen 2,41.42 (doopdienst): Gemeenschap in verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid.

Voorzang: Psalm 134

Votum en Groet

Zingen: Opwekking 518 (Heer, U doorgrondt en kent mij...)

Doopformulier

Zingen: Kinderlied 77 (Weet je dat de Vader je kent...)

Vragen aan de doopouders

Zingen: Kinderlied 44 (Laat de kinderen tot Mij komen...)

Bediening van de doop

Zingen: Gezang 334

Dankzegging en gebed om de opening van het Woord

Schriftlezing: Psalm 133 en Handelingen 2,37-47

Zingen: Gezang 242, 3 en 4

Verkondiging van Handelingen 2,41.42

Zingen: Gezang 303, 1. 2 en 5

Dankzegging en voorbeden

Collecte

Zingen: Psalm 91, 1 en 2

Zegen

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Het is vanmorgen feest!

Dat maken we niet zo heel vaak mee: de doop van drie kinderen tegelijk.

Dat geeft een rijk gevoel.

Dat is feest voor de ouders van deze baby's.

En voor hun familie en vrienden, die ze uitgenodigd hebben om er bij te zijn.

Maar het is ook feest voor ons als gemeente.

En ook voor ons is het een familiefestijn.

We hebben er met z'n allen weer twee zusjes en een broertje bij.

Van harte gefeliciteerd!

En of er straks bij de koffie nog beschuit met muisjes zal zijn...

Ja, ik noem deze doopzondag een familiefestijn.

Want de gemeente van Jezus Christus is toch een familie.

Vanaf het allereerste begin van de kerk hebben de leden elkaar gezien als familie.

Als broers en zussen.

Zo spreken we elkaar ook al eeuwenlang aan.

We hebben het over br. X en over zr. Y.

Dat is niet zomaar een typische gewoonte van kerkmensen.

Nee, daar zit een diepe overtuiging achter.

De overtuiging dat we binnen de kerk op een diep niveau met elkaar verbonden zijn.

De kerk – dat is niet zomaar een club of een organisatie, zoals er zo velen zijn.

Maar de kerk is een organisme, een lichaam.

En door de doop word je in dat lichaam van de gemeente ingelijfd.

Daar zit het woord *lijfd* in.

Door de doop word je een lid van het lijf, het lichaam van Christus.

Door de doop word je één met Jezus Christus.

En dan kan het niet anders dan dat je ook één wordt met al die velen, die ook één zijn met Jezus Christus.

Maar wat betekent dat?

Wat houdt het in om lid te zijn van een gemeente van Jezus Christus?

U weet – dat wil zeggen de leden van onze gemeente weten – dat dit ook het thema is dat dit jaar speciaal onze aandacht heeft.

Wat betekent het om lid te zijn van een levende gemeente?

En wat mag daaraan jouw bijzondere bijdrage zijn?

Nou, dat is heel actueel op een doopzondag, denk ik.

Ooit stond in een magazine voor zakenmensen een advertentie met een foto van een leuke baby.

Onder de foto stond: *We are all born equal. After that you're on your own.*

We worden allemaal gelijk geboren.

Daarna sta je er alleen voor.
En dan begint de concurrentie.
Het is natuurlijk niet voor niets dat zo'n advertentie in een businessblad staat.
De zakenwereld is een harde wereld van competitie en ieder voor zich.
Van eigenbelang en individualisme.
Maar ik denk dat dat wel model staat voor het leven in het algemeen.
Eigenbelang is de motor die onze economie op gang houdt.
Dat garandeert welvaart voor sommigen.
Maar het vraagt offers op het gebied van gemeenschappelijke waarden.
Op wel honderd manieren wordt die boodschap er bij ons in gehamerd.
Doe je eigen ding.
Doe je best om in de race te blijven.
Zorg voor je zelf, want dat doet een ander niet voor jou!
We are all born equal. After that you're on your own.

Kent u de strip de Peanuts, met Charlie Brown en zijn vriendjes?
Eén van de figuren uit die strip is Lucy.
Een behoorlijk eigengereid meisje.
In één van de strips zegt ze:
Het is mijn leven. En ik doe ermee wat ik wil.
Het is mijn leven. En ik ben degene die het moet leven.
Maar het in het laatste plaatje van de strip zegt ze met een grijns:
Met een beetje hulp natuurlijk!
Precies, we kunnen wel wat hulp gebruiken om ons leven te leiden.
We hebben mensen nodig om ons heen.

Maar ook andersom.
Andere mensen hebben ons nodig.
We zijn er niet voor ons zelf.
We hebben het leven niet gekregen voor ons eigen plezier.
God, onze Schepper, heeft ons voor elkaar bestemd.
En één van de grootste gaven die de kerk de wereld te bieden heeft is de rijkdom van een hechte liefdesgemeenschap.

Onlangs was de conferencier Freek de Jonge te gast in Woestijnruiters.
Een tv-programma van Jeroen Pauw en Paul Witteman.
Freek de Jonge is iemand die in zijn conferences behoorlijk cynisch kan zijn.
Daar kan hij soms behoorlijk tegen dingen aanschoppen.
Jeroen Pauw en Paul Witteman praatten er met hem over hoe onze maatschappij verhardt.
Er is onmiskenbaar sprake van een groeiende onverdraagzaamheid.
In de media en bij internetdiscussies is enorm veel haat en woede merkbaar.
Mensen lijken steeds minder van elkaar te kunnen hebben.
In dat gesprek pleitte de cynicus Freek de Jonge voor liefde als het cement om de samenleving bij elkaar te houden.
Daarvoor is het niet voldoende om elkaar te respecteren, zei hij.
Nee, dan is er liefde nodig.
Want bij liefde accepteer je elkaar volledig.

Kort daarna werd hij bijgevalen door de schrijver Ronald Giphart. **1**
In een krantencolumn schreef hij: *Liefde is het antwoord op de verwarring.*
Liefde, meer tolerantie, minder haast, minder lawaai en meer aandacht voor elkaar.
En dan voegt hij er aan toe: *Het moet in godsnaam ergens worden gepredikt.*

Nu, dat is exact de boodschap die u hier in de kerk kunt horen.
Al eeuwenlang.
Al vanaf het allereerste begin dat de kerk geboren werd.

Over die geboorte van de kerk hebben we gelezen in het boek Handelingen.
Petrus houdt een toespraak die diepe indruk maakt.
Hij spreekt over Jezus Christus en over de betekenis van zijn sterven.
Een gebeurtenis die dan nog heel recent is.

Niemand in Jeruzalem die daar niet van wist.

Maar Petrus mag vertellen, dat de gekruisigde en gestorven Jezus leeft.
De dood heeft Hem niet vast kunnen houden.
Hij leeft!
En zijn leven zet zich voort in zijn volgelingen.
Dat leven vol liefde en warmte en diepe gemeenschapszin.

Het effect van Petrus' toespraak is enorm.
Tallozen zijn diep onder de indruk.
Duizenden melden zich aan om gedoopt te worden.
En zo ondervindt de eerste christelijke gemeente een onstuimige groei.
Aan het begin van de Pinksterdag waren het er nog maar zo'n honderdtwintig.
Maar aan het eind van die dag zijn het er meer dan drieduizend!
Geweldig!

Dat is een goed begin van de kerk geweest.
En u kent het spreekwoord: *een goed begin is het halve werk*.
Maar wat heel duidelijk wordt is dat deze eerste gemeente niet van half werk houdt.
Nee, ze gaan voor de volle maat van wat ze kunnen krijgen.
Dat blijkt wel uit wat Lucas vertelt over die eerste christenen.
Hij zegt dat ze trouw bleven aan het onderricht van de apostelen.
En dat ze met elkaar een hechte gemeenschap vormden.
Hij noemt vier elementen waardoor het leven van de eerste gemeente te typeren is.
Vier dingen waar ze trouw in bleven.

- ❖ Onderricht van de apostelen
- ❖ Gemeenschap
- ❖ Breken van het brood
- ❖ Gebeden

En eigenlijk geldt dat onverminderd voor de kerk van vandaag.
Aan deze vier elementen kun je elke gemeente van Christus herkennen.
Aan deze vier elementen kun je ook elke gemeente van Christus toetsen.
Als één van de vier ontbreekt, dan is er met zo'n gemeente wat mis.
Want ze horen onlosmakelijk bij elkaar.
Je kunt ze ook de vier pijlers noemen, waarop het gebouw van de kerk rust.
Als één van deze pijlers wegvalt, zakt het boeltje geheel in elkaar.

Ik wil me vanmorgen beperken tot de eerste twee van die pijlers.
En daar wil ik dan nog iets over zeggen.
Dus allereerst het onderricht van de apostelen.
De gemeente bleef trouw aan het onderricht van de apostelen.
Dat ze zich lieten dopen, dat was maar geen bevestiging.
Nee, ze waren diep in hun hart geraakt.
En ze wilden er meer en meer van weten.
Ze hingen aan de lippen van de apostelen.
Vertel! Vertel!

En denk bij dat onderwijs van de apostelen nu niet aan saaie verhandelingen.
Aan dogma's en allerlei weetjes, waar theologen enthousiast van kunnen worden.
Maar waar veel gelovigen hoofdpijn van kunnen krijgen zo ingewikkeld als het is.
Nee, de apostelen vertelden uit de eerste hand wat zij met Jezus hadden meegemaakt.
Hun onderricht bestond voor een groot deel uit verhalen.
Over wat zij hadden beleefd met Jezus.
En natuurlijk kwam daar ook bij wat Jezus had gezegd.
En de gelijkenissen die Hij vertelde.
En zo lieten zij de gemeente kennis maken met Jezus Christus.
Want om Hem ging het in dat onderwijs van de apostelen.

Daar gaat het nog steeds om in alle vormen van onderwijs in de kerk vandaag.
In de zondagse eredienst, op club, op catechisatie.

En vooral ook thuis.
Het gaat in dat onderwijs niet om weetjes, maar om Jezus Christus.
En wie Christus kent, die kent God, de Schepper.
Daarom hebben we vanmorgen ook aan de ouders van Roos, Sanne en Rik gevraagd of ze zelf hun kinderen willen onderwijzen in de leer van de apostelen.
En of ze er voor willen zorgen dat ook anderen dat doen.
Geloven heeft zeker met kennis te maken.
Maar als het goed is, is het geen kennis van het hoofd alleen.
Maar wordt het meer en meer een kennis van het hart.
En dan zullen Roos, Sanne en Rik kennis krijgen aan Jezus Christus.

Kennis krijgen aan...

Toen ik jong was, was dat een uitdrukking voor verkering krijgen.
Als je met iemand ging, dan had je kennis aan een meisje of aan een jongen.
Nou, dat bidden we Roos, Sanne en Rik toe.
Dat ze kennis krijgen aan Jezus Christus.

Dan de tweede pijler van de kerk.
De eerste christenen bleven ook trouw aan de gemeenschap.
Want de woorden *trouw blijven aan* geldt niet alleen voor onderricht van de apostelen.
Ze gelden ook voor de andere drie elementen.
Ook in die opzichten toonden de eerste gelovigen zich trouw.
Ook in het vormen van een gemeenschap.

Wat dat concreet inhoudt lezen we in wat Lucas schrijft na ons tekstvers.
Ze hadden alles gemeenschappelijk.
Ze verkochten hun bezittingen en deelden de opbrengst met elkaar.
Zo zorgden ze voor hen die het moeilijk hadden.

Wat zei Ronald Giphart ook nog maar weer?
Liefde is het antwoord op de verwarring.
Liefde, meer tolerantie, minder haast, minder lawaai en meer aandacht voor elkaar.
Het moet in godsnaam ergens worden gepredikt.

Maar dat is toch de prediking van de kerk.
Dat onderricht van de apostelen gaat toch daarover.
En van dat onderricht is een concrete gemeenschap de vrucht.
Woorden worden omgezet in daden.

Ja, dat is het geheim van een levende gemeente.
Dat het een plek is waar mensen geven om mensen.
Of je nu een bezoeker bent of een ingeschreven lid.
Je mag weten dat God van je houdt.
Je bent bijzonder en je kunt daar iets van ervaren als je een deel van de gemeenschap bent.
Iedere vreemdeling, ieder die eenzaam is moet kunnen weten, dat je onder ons een vriend kunt vinden.
En jonge mensen willen we helpen door hen in de verwarring van dit leven een richting te wijzen.
De kerk is geen organisatie, maar een organisme, het lichaam van Christus.
En daar horen twee woorden bij.
Verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid.
De kerk is een gemeenschap van mensen, die zich verantwoordelijk weten voor elkaar.
En die ook aansprakelijk willen zijn voor elkaar.
We willen zorg dragen voor elkaar.
Want we zijn kostbaar voor elkaar.
Zo kostbaar als we zijn voor onze Heer Jezus Christus, zo kostbaar zijn we ook voor elkaar.

U begrijpt denk ik wel, als ik dat zo zeg, dat we ons af moeten vragen of dat ook zo is.
Of we inderdaad zo naar elkaar kijken en met elkaar omgaan.
We hoorden Freek de Jonge en Ronald Giphart uitroepen dat er ergens een plek moet zijn, waar in godsnaam de liefde moet worden verkondigd.
En dan kunnen wij wel zeggen: *Kom dan maar naar de kerk.*

Want daar gebeurt het.

Maar de vraag is niet zozeer of er hier over gepraat wordt.

Maar of het ook in praktijk wordt gebracht.

Of het zo in praktijk wordt gebracht dat het buitenstaanders opvalt.

Lucas zegt aan het slot van dit stukje dat de gemeente in de gunst stond bij het volk.

De gemeenschapszin straalde warmte uit naar buiten.

Kan dat ook van ons worden gezegd?

Ooit hoorde ik het verhaal van een jongen, die niet christelijk was opgevoed.

Hij werd door vrienden een keer meegenomen naar de kerk.

En hij bleef komen.

Op een gegeven moment wilde hij lid worden.

En hij vertelde: *In het begin snapte ik weinig van de preek?*

Ik begreep nauwelijks waar het over ging.

Maar de manier waarop de mensen in de gemeente met elkaar omgingen – de warmte, en hun onderlinge verbondenheid – dat sprak mij aan.

En op den duur kreeg ik in de gaten dat het in de preken daar over ging.

Kan dat van onze gemeente gezegd worden?

Zullen Roos, Sanne en Rik dat later zo ervaren?

Zullen ze straks merken dat het een voorrecht is om bij een gemeente van Christus te horen?

Dat we hier iets met elkaar beleven, waar men buiten de kerk naar snakt?

Een plek waar het warm is?

Merken mensen om ons heen dat?

Hoe komt het dat mensen als de Jonge en Giphart het niet ontdekt hebben?

Ligt dat aan hen?

Of zou het ook aan ons kunnen liggen?

Laat de doop van deze drie kinderen er ons eens te meer aan herinneren, dat we verantwoordelijk zijn voor elkaar en dat we aansprakelijk zijn voor elkaar.

Dat deze ouders hun kinderen in ons midden brachten schept verplichtingen.

Wij willen om hen en hun kinderen heen staan.

Wij willen een gemeenschap vormen waar de liefde wordt geleerd.

En in praktijk gebracht.

Waarin we warmte geven en warmte ontvangen.

En waar we alleen tot eigen schade ons aan de gemeenschap kunnen onttrekken.

Een dominee ging eens op bezoek bij een gemeentelid, dat weinig naar de kerk kwam.

Hij kon wel geloven op z'n eentje, zei hij.

Ze stonden bij een kolenvuur.

Het is een verhaal van lang geleden.

De dominee pakte een tang en haalde een kooltje uit het vuur en legde dat apart.

Zonder iets te zeggen stonden ze een tijdje naar dat kooltje te kijken.

Eerst gloeide het nog fel.

Maar na een tijdje trok de gloed er uit weg.

Tenslotte was het vuur er uit verdwenen en lag het koud en zwart naast het vuur.

Begrijpt u wat ik bedoel? vroeg de dominee.

Hoe wilt u buiten het vuur de gloed er in houden?

Alleen met elkaar kunnen we een warm vuur zijn.

Alleen als een levende gemeenschap kunnen we onze samenleving dienen.

Laten de Jonges en de Gipharts mogen merken dat er in dit land een gemeente van Christus is.

Waar men nog trouw is aan het onderwijs van Christus.

En waar men trouw is in het beleven van de gemeenschap met elkaar. AMEN.

20-11-2005